

Workshop gelijke behandeling EU-burgers

- **Merve Yikilmaz** – Nationaal coördinator expertiseteam dakloze EU-burgers, **Leger des Heils**
Projectleider dakloze EU burgers, **Valente**
- **Meeuw Kollen** – sociaal raadvrouw, Recht in Zicht, **Leger des Heils**

Programma

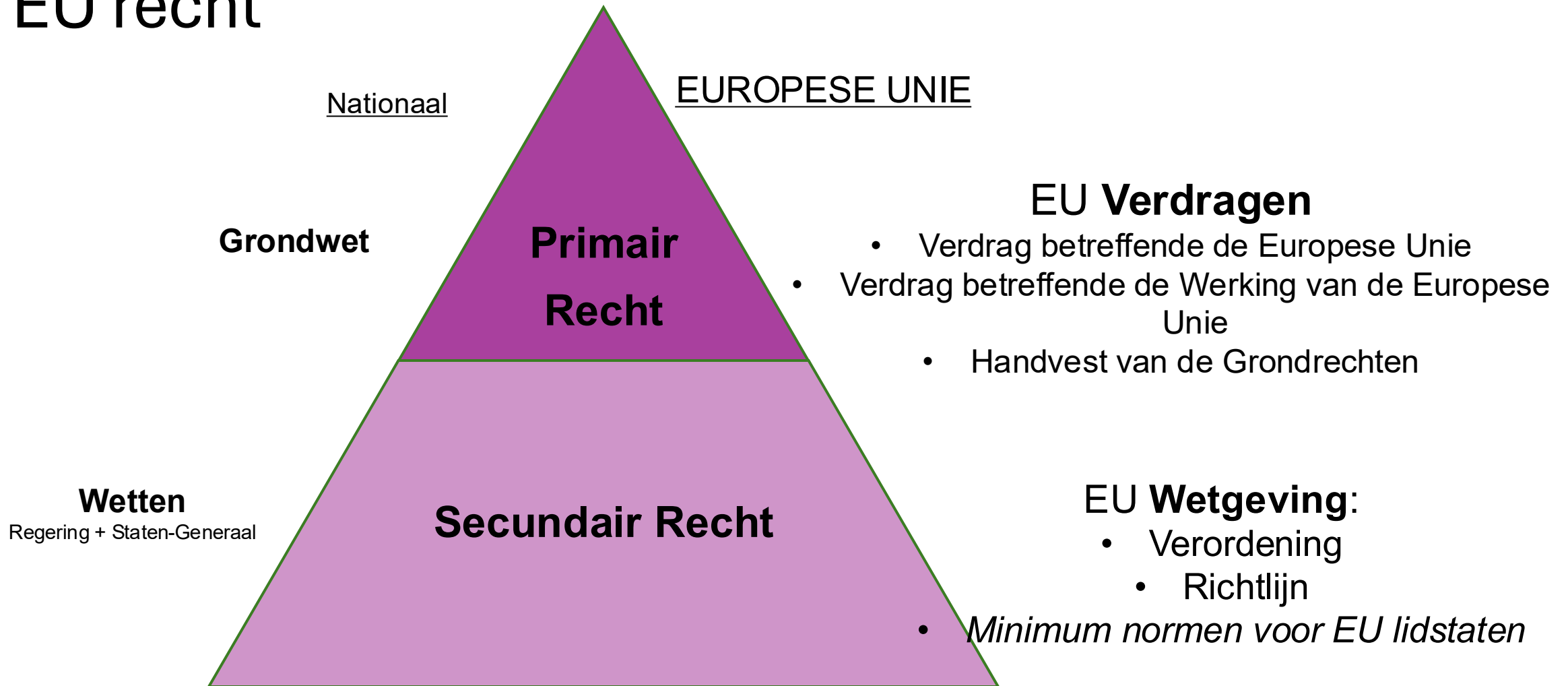
- De Europese Unie, achtergrond
- Juridisch kader: rechten & risico's
- De praktijk/checklist gelijke behandeling

EU burgerschap

- Oprichting Europese Economische Gemeenschap - 1957
- Recht op vrij verkeer Verdrag van Rome – voor werknemers en zelfstandigen
- Verdrag van Maastricht (1992) **alle EU-burgers** het recht om **vrij te reizen en te verblijven** in andere lidstaten

Hierarchie van EU recht

De Drie-eenheid van EU Burgerschap

1. Vrij verkeer

Maar: verblijfsvoorwaarden (in Burgerschapsrichtlijn)

- Economische activiteit
- Voldoende middelen van bestaan

**2. Gelijke
Behandeling** Maar:
uitzonderingen (in
Burgerschapsrichtlijn)

3. Directe Werking

EU burgerschap wordt *direct*
op grond van de Verdragen
uitgeoefend

Belangrijkste categorieën

Unieburgers met een baan

Verblijfsrecht en recht op gelijke behandeling (tenzij openbare orde)

Baan mag ook flexibel of parttime zijn!

Unieburgers die werkloos zijn geraakt

*Gaat over Unieburgers én eventuele familieleden
bij de EU-burger*

Behouden verblijfsrecht in geval van:

- Arbeidsongeschiktheid of ziekte
- Onvrijwillige werkloosheid en inschrijving UWV

Korter dan een jaar gewerkt? Minimaal zes maanden (bijvoorbeeld ook bij slechts 2 weken werk)

Unieburgers die nooit gewerkt hebben

- Voldoende bestaansmiddelen (in ieder geval bij bijstandsnorm)

Altijd individuele belangenafweging bij verwijderingsmaatregel.

Unieburgers met duurzaam verblijf

Langer dan vijf jaar onafgebroken en rechtmatig in Nederland (een pasje is geen vereiste)

Soms ook eerder, bij arbeidsongeschiktheid na ongeval op het werk, pensioen

Periode	0-3 maanden (of langer als werkzoekende)	3 maanden – 5 jaar	5 jaar (duurzaam verblijfsrecht)
Artikel uit Richtlijn 2004/38	Artikel 6	Artikel 7(1)	Artikel 16
Verblijfsvoorwaarden	Geen, alleen geldige ID kaart.	• Werknemer/zelfstandige • Óf economisch zelf-voorzienend & ziektekostenverzekering Behoud werknemersstatus: • Bij ziekte/ongeval • <1 jaar, behoud voor half jaar (mits inschrijven UWV) • >1 jaar, behoud voor onbeperkte tijd (mits inschrijven UWV & reële kans op arbeidsmarkt)	• Na vijf jaar rechtmatig verblijf, niet langer verblijfsvoorwaarden. • Bij arbeidsongeschiktheid al eerder!
Uitzondering op gelijke behandeling – Artikel 24(2)	Sociale bijstand en studiefinanciering (wel recht als werknemer), langere periode voor werkzoekende	Studiefinanciering, dus wél bijstand en Wmo.	Geen enkele uitzondering op gelijke behandeling.

Checklist gelijke behandeling (voorheen rechtentool)

- VWS, SZW en JenV
- Gebaseerd op richtlijn 2004/38
- Heeft de Euburger recht op gelijke behandeling?
Bijstand en toegang WMO
- Interactieve pdf

- Gelijke behandeling hangt samen met
verblijfsrecht
- IND adviseert over verblijf bij twijfel of negatieve
beoordeling (familieleden Euburgers, ouders met
minderjarige kinderen, als er antecedenten zijn)
- Hulpmiddel voor gemeentes, niet bindend

Laten we oefenen!

Uitdagingen checklist

- Identificatieplicht – wees creatief, gaat om aantonen
- Zwart werk – zie echter ook uitspraak ECLI:NL:RBDHA:2025:5945 (10-04-2025) – telt werk waarover geen belasting is betaald mee in de beoordeling voldoende bestaansmiddelen?
- Schoolgaande kinderen
- Huiselijk geweld
- Naar welk moment kijk je
- Vrijheid om maatwerk toe te passen / begunstigend afwijken
- Na onderzoek en negatieve beoordeling kan de EU burger een aanvraag indienen om een schriftelijk besluit te krijgen

Waarom is een aanvraag en besluit belangrijk

- Rechtsbescherming - mogelijkheid bezwaar en beroep
- Duidelijkheid voor de burger van rechten en plichten
- Transparantie, zorgvuldigheid en verantwoording bestuursorgaan

In de praktijk

- Digid aanvragen zonder (brief)adres
 - Via inschrijving buitenland
 - Ophalen Schiphol/Breda etc.
- Werkgeschiedenis UWV of Belastingdienst
 - Via mijn UWV of mijn Belastingdienst
 - UWV kan verder terugkijken (wel BRP nodig)
- Waarde van verklaringen
 - Ook bij zwart werk – zie uitspraak maar...
 - Ieder bewijs telt
- Medische Zorg
 - Alle zorg die onder basispakket valt
 - Behandelaren kunnen declareren bij CAK

Vragen

